C/2025/643

10.2.2025

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. januarja 2025

o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Španije

(C/2025/643)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 in zlasti člena 17 Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

SPLOŠNE UGOTOVITVE

(1) 30. aprila 2024 je začel veljati prenovljeni okvir ekonomskega upravljanja EU. Osrednji elementi prenovljenega okvira ekonomskega upravljanja EU so Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ([1]) skupaj s spremenjeno Uredbo (ES) št. 1467/97 o izvajanju postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ([2]) in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU o proračunskih okvirih držav članic ([3]). Cilj okvira je spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Okvir spodbuja tudi nacionalno odgovornost in je srednjeročno bolj usmerjen ob učinkovitejšem in doslednejšem izvrševanju pravil.

(2) V središču novega okvira ekonomskega upravljanja so nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti, ki jih države članice predložijo Svetu in Komisiji. Načrti morajo izpolniti dva cilja: (i) zagotoviti, da se bo med drugim dolg sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja verjetno zmanjševal ali ostal na preudarni ravni ter da se javnofinančni primanjkljaj srednjeročno zmanjša in ohranja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP, ter (ii) zagotoviti izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, in obravnavati skupne prednostne naloge EU. V ta namen mora biti v vsakem načrtu predstavljena srednjeročna zaveza za pot gibanja očiščenih odhodkov ([4]), ki dejansko določa proračunsko omejitev za trajanje načrta, ki zajema štiri- ali petletno obdobje (odvisno od rednega trajanja zakonodajnega obdobja v državi članici). Poleg tega je treba v načrtu pojasniti, kako bo država članica zagotovila izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo (vključno s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, če je ustrezno), in kako bo država članica obravnavala skupne prednostne naloge Unije. Obdobje za fiskalno prilagoditev traja štiri leta in se lahko podaljša za največ tri leta, če se država članica zaveže, da bo izvedla sklop ustreznih reform in naložb, ki izpolnjujejo merila iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(3) Komisija mora po predložitvi načrta oceniti, ali načrt izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe (EU) 2024/1263, tj. javnofinančni odhodki brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(4) Svet mora nato na priporočilo Komisije sprejeti priporočilo, v katerem določi pot gibanja očiščenih odhodkov za zadevno državo članico in po potrebi potrdi sklop zavez v zvezi z reformami in naložbami, na katerih temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve.

UGOTOVITVE V ZVEZI S ŠPANIJO

(5) Španija je Svetu in Komisiji 15. oktobra 2024 predložila nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Načrt je bil po dogovoru s Komisijo glede na razloge, ki jih je podala Španija, predložen po podaljšanju roka, določenega v členu 36(1), točka (a), Uredbe (EU) 2024/1263.

Postopek pred predložitvijo načrta

(6) Da bi Komisija določila okvir za dialog, ki vodi do predložitve nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov, je 21. junija 2024 Španiji poslala referenčno smer ([5]) v skladu s členom 9 Uredbe (EU) 2024/1263. Komisija je referenčno smer objavila 15. oktobra 2024 ([6]). Referenčna smer temelji na tveganjih in zagotavlja, da se do konca obdobja fiskalne prilagoditve in ob odsotnosti nadaljnjih proračunskih ukrepov po prilagoditvenem obdobju dolg sektorja država verjetno zmanjšuje ali srednjeročno ostane na preudarni ravni ter se primanjkljaj sektorja država v prilagoditvenem obdobju zmanjša pod 3 % BDP in srednjeročno ostane pod to referenčno vrednostjo. Srednjeročno obdobje je opredeljeno kot desetletno obdobje po koncu prilagoditvenega obdobja. V skladu s členoma 7 in 8 Uredbe (EU) 2024/1263 je referenčna smer skladna tudi z zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga in zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj.

Referenčna smer Španije določa, da na podlagi predpostavk Komisije, na katerih temeljijo predhodne smernice, posredovane junija 2024, in ob predpostavki sedemletnega prilagoditvenega obdobja rast očiščenih odhodkov ne bi smela preseči vrednosti iz tabele 1. To ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 2,8 % v prilagoditvenem obdobju (2025–2031) in v višini 2,9 % v obdobju, ki ga zajema načrt (2025–2028).

Tabela 1: Referenčna smer, ki jo je Komisija posredovala Španiji 21. junija 2024

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Povprečje 2025–2028	Povprečje 2025–2031
Najvišja rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	3,2	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6	2,5	2,9	2,8

Vir: izračuni Komisije.

(7) Španija je od julija do oktobra 2024 s Komisijo opravila tehnični dialog v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2024/1263. Dialog je bil osredotočen na pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je predvidela Španija, in njene temeljne predpostavke (zlasti uporabo na podatkih temelječih posodobitev), na predvideni sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih bo temeljilo podaljšanje prilagoditvenega obdobja, vključno z reformami in naložbami, kot so ukrepi v zvezi z regulativnim okoljem, človeškim kapitalom, ponudbo stanovanj, obdavčevanjem in javnofinančnimi odhodki. Zajemal je tudi predvideno izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter na skupne prednostne naloge Unije na področju pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, socialne in gospodarske odpornosti, energetske varnosti ter izgradnje obrambnih zmogljivosti.

(8) V načrtu, ki ga je predložila Španija, ni omenjeno posvetovanje z zadevnimi nacionalnimi deležniki (vključno s socialnimi partnerji) pred predložitvijo načrta.

([5]) Predhodne smernice, posredovane državam članicam in Ekonomsko-finančnemu odboru, vključujejo referenčne smeri brez podaljšanja prilagoditvenega obdobja in z njegovim podaljšanjem (za štiriletno oziroma sedemletno obdobje). Vključujejo tudi glavne začetne pogoje in temeljne predpostavke, uporabljene v okviru Komisije za srednjeročne projekcije javnega dolga. Referenčna smer je bila izračunana na podlagi metodologije, opisane v poročilu o spremljanju vzdržnosti dolga za leto 2023, ki ga je pripravila Komisija (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_sl). Temelji na pomladanski napovedi Evropske komisije iz leta 2024 in njenem srednjeročnem podaljšanju do leta 2033, medtem ko so dolgoročna rast BDP in stroški staranja prebivalstva v skladu s skupnim poročilom Komisije in Sveta o staranju prebivalstva za leto 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_sl).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#spain.

(9) Španska neodvisna fiskalna institucija, AIReF, je podala mnenje o makroekonomski napovedi in makroekonomskih predpostavkah, na katerih temelji večletna pot gibanja očiščenih odhodkov. AIReF je potrdila makroekonomski scenarij za obdobje 2024–2026, ki je služil kot izhodišče za makroekonomske projekcije in analizo vzdržnosti dolga.

Drugi povezani postopki

(10) Svet je 21. oktobra 2024 na Španijo naslovil vrsto specifičnih priporočil v okviru evropskega semestra ([7]).

OCENA NAČRTA S STRANI KOMISIJE

(11) Komisija je v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2024/1263 načrt ocenila, kot sledi:

Makroekonomski in fiskalni položaj ter obeti

(12) Gospodarska aktivnost v Španiji se je v letu 2023 povečala za 2,7 % zaradi močnega razvoja trga dela, ki je ohranjal zasebno potrošnjo, ter prispevka neto izvoza in javne potrošnje. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi gospodarstvo v letu 2024 zraslo za 3,0 % zaradi pozitivnega razvoja javne in zasebne potrošnje, ki ga podpirajo dinamično ustvarjanje delovnih mest in povečanje realnih dohodkov gospodinjstev ter prispevek turistične dejavnosti. V letu 2025 naj bi se realni BDP povečal za 2,3 %, saj naj bi gospodarsko aktivnost podpirala rast potrošnje in pričakovano široko osnovano povečanje naložb, zlasti v opremo in stanovanja. Za leto 2026 se na tej stopnji pričakuje, da se bo realni BDP povečal za 2,1 %, ko bo domače povpraševanje podprlo gospodarsko ekspanzijo. V obdobju, ki ga zajema napoved (tj. 2024–2026), naj bi se potencialni BDP v Španiji rahlo zmanjšal z 2,4 % v letu 2023 na 2,3 % v letu 2026, in sicer zaradi zmanjšanja prispevka dela k potencialni rasti. Stopnja brezposelnosti je v letu 2023 znašala 12,2 % in naj bi glede na projekcije Komisije znašala 11,5 % v letu 2024, 11,0 % v letu 2025 in 10,7 % v letu 2026. V letu 2024 se je inflacija (deflator BDP) zmanjšala s 6,2 % iz leta 2023 na 3,1 % ter dosegla 2,4 % v letu 2025 in 2,0 % v letu 2026.

(13) Kar zadeva javnofinančna gibanja, je primanjkljaj sektorja država Španije v letu 2023 znašal 3,5 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi v letu 2024 dosegel 3,0 % BDP in se v letu 2025 dodatno zmanjšal na 2,6 % ter se, ob predpostavki nespremenjenih politik, v letu 2026 na splošno stabiliziral pri 2,7 %. Jesenske napovedi Evropske komisije za leto 2024 ne vključujejo predloga proračuna Španije za leto 2025, ki ga španska vlada na datum objave še ni sprejela. Dolg sektorja država je konec leta 2023 znašal 105,1 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi se delež dolga konec leta 2024 zmanjšal na 102,3 % BDP. Konec leta 2025 naj bi se zmanjšal na 101,3 % BDP, konec leta 2026 pa na 101,1 %. Dokler zaveze glede politik iz srednjeročnih načrtov niso podprte z verodostojno napovedanimi in dovolj podrobno opredeljenimi konkretnimi ukrepi politike, se kot take ne upoštevajo v fiskalni napovedi Komisije.

Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne makroekonomske predpostavke v načrtu

(14) Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Španije zajema obdobje 2025–2028 in določa fiskalno prilagoditev v sedemletnem obdobju.

(15) Načrt vključuje informacije, ki se zahtevajo v členu 13 Uredbe (EU) 2024/1263.

(16) Načrt vsebuje zavezo glede poti gibanja očiščenih odhodkov, navedeno v tabeli 2, ki ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 3,4 % v letih 2025–2028. Poleg tega se Španija zavezuje sklopu reform in naložb z namenom podaljšanja prilagoditvenega obdobja na sedem let (2025–2031), v katerem naj bi povprečna rast očiščenih odhodkov znašala 3,0 %.

Povprečna rast očiščenih odhodkov, sporočena v načrtu za prilagoditveno obdobje (2025–2031), je višja od referenčne smeri, ki jo je Komisija posredovala 21. junija 2024.

V načrtu se domneva, da se bo rast potencialnega BDP v obdobju 2025–2027 povečala z 1,9 % na 2,1 %, nato pa do leta 2031 postopoma zmanjšala na 1,1 %. Poleg tega se v načrtu pričakuje, da se bo stopnja rasti deflatorja BDP zmanjšala na 2,7 % v letu 2025 s 3,1 % v letu 2024, nato pa se bo nadalje zmanjšala na 2,4 % v obdobju 2026–2028 in na 2,3 % v obdobju 2029–2031.

([7]) Priporočilo Sveta z dne 21. oktobra 2024 o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Španije.

Tabela 2: Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne predpostavke v načrtu Španije

						Podaljšanje prilagoditvenega obdobja				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Povprečje v obdobju veljavnosti načrta 2025–2028	Povprečje v prilagoditvenem obdobju 2025–2031
Rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	5,3	3,7	3,5	3,2	3,0	3,0	2,5	2,4	3,4	3,0
Rast očiščenih odhodkov (skupaj od izhodiščnega leta 2023, v %)	5,3	9,2	13,0	16,6	20,1	23,7	26,8	29,9	ni relevantno	ni relevantno
Rast potencialnega BDP (v %)	1,9	2,0	2,1	1,8	1,6	1,6	1,2	1,1	1,9	1,6
Inflacija (rast deflatorja BDP) (v %)	3,1	2,7	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,5	2,4

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Španije in izračuni Komisije.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za dolg sektorja država

(17) Če bi se uresničile pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Španija zavezala v načrtu, in temeljne predpostavke, bi se dolg sektorja država v skladu z načrtom postopno zmanjšal s 102,5 % BDP v letu 2024 na 90,6 % BDP ob koncu prilagoditvenega obdobja (2031), kot je razvidno iz naslednje tabele. Po prilagoditvi naj bi se dolg sektorja država v srednjeročnem obdobju (tj. do leta 2041) v skladu z načrtom še naprej zmanjševal in dosegel 76,8 % BDP do leta 2041.

Tabela 3: Gibanje dolga in salda sektorja država v načrtu Španije

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Javni dolg (v % BDP)	105,0	102,5	101,4	100,1	98,4	96,6	94,8	92,8	90,6	76,8
Javnofinančni saldo (v % BDP)	- 3,5	- 3,0	- 2,5	- 2,1	- 1,8	- 1,6	- 1,5	- 1,2	- 0,8	- 2,0

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Španije.

V skladu z načrtom bi se delež dolga sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2031) torej začel zmanjševati. To je verjetno, saj naj bi se dolg na podlagi predpostavk iz načrta v desetih letih po prilagoditvenem obdobju glede na vse deterministične obremenitvene teste analize vzdržnosti dolga, ki jo je izvedla Komisija, zmanjševal, stohastične projekcije pa kažejo, da bi se dolg zmanjševal z dovolj veliko verjetnostjo.

Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede dolga iz člena 6, točka (a), in člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za saldo sektorja država

(18) Na podlagi poti gibanja očiščenih odhodkov in predpostavk iz načrta naj bi primanjkljaj sektorja država znašal 3,0 % BDP v letu 2024 in se postopoma zmanjšal na 0,8 % BDP v letu 2031.

V skladu z načrtom torej saldo sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2031) ne bi presegel referenčne vrednosti 3 % BDP.

Poleg tega javnofinančni primanjkljaj v desetih letih po prilagoditvenem obdobju (tj. do leta 2041) ne bi presegel 3 % BDP.

Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede primanjkljaja iz člena 6, točka (b), in člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Časovni profil fiskalne prilagoditve

(19) Časovni profil fiskalne prilagoditve, izmerjen kot sprememba primarnega strukturnega salda, kot je opisan v načrtu, je linearen, kot se zahteva v členu 6, točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263. Poleg tega je fiskalna prilagoditev v prvih štirih letih načrta sorazmerna s skupnim prilagoditvenim naporom.

Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zaščitno določbo, ki ne dovoljuje zamika proti koncu obdobja, iz člena 6, točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263.

Tabela 4: Gibanje primarnega strukturnega salda v načrtu Španije

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Primarni strukturni saldo (v % BDP)	- 0,9	- 0,6	- 0,2	0,2	0,7	1,1	1,5	1,9	2,3
Sprememba primarnega strukturnega salda (v odstotnih točkah)	ni relevantno	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Španije.

Skladnost načrta z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj

(20) V skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2024/1263 letna prilagoditev primarnega strukturnega salda ne bi smela biti nižja od 0,25 % BDP, če je strukturni primanjkljaj v predhodnem letu ostal nad 1,5 % BDP, da se doseže skupen razpon odpornosti v strukturnem smislu v višini 1,5 % BDP. Fiskalna prilagoditev, ki izhaja iz zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta, znaša vsako leto v obdobju 2025–2031 0,4 % BDP. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj.

Skladnost načrta z zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga

(21) Ker bo dolg sektorja država v prilagoditvenem obdobju v skladu z načrtom presegal 90 % BDP, se mora delež dolga v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2024/1263 v povprečju zmanjšati za vsaj 1 odstotno točko na leto, dokler ne pade pod 90 %, nato pa bi se moral povprečno zmanjševati za 0,5 odstotne točke. To povprečno zmanjšanje se izračuna za obdobje 2024–2031 in znaša 1,7 odstotne točke (glej tabelo 3). Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga.

Makroekonomske predpostavke v načrtu

(22) Načrt temelji na sklopu predpostavk, ki se razlikujejo od predpostavk, ki jih je Komisija posredovala Španiji 21. junija 2024. V načrtu so zlasti uporabljene različne predpostavke za šest spremenljivk, in sicer izhodiščni položaj (tj. fiskalne in makroekonomske razmere v letu 2024), rast potencialnega BDP, rast deflatorja BDP, rast realnega BDP in zmanjšanje proizvodne vrzeli, nominalno implicitno obrestno mero in predpostavke o prihodkih. Te razlike v predpostavkah je treba skrbno oceniti za zagotovitev, da so podprte s trdnimi in na podatkih temelječimi ekonomskimi argumenti, zlasti ker je povprečna rast očiščenih odhodkov v načrtu višja kot v referenčni smeri.

V nadaljevanju so navedene razlike v predpostavkah z najznatnejšim učinkom na povprečno rast očiščenih odhodkov, skupaj z oceno posameznih razlik, ki so obravnavane ločeno.

— Načrt temelji na različnih predpostavkah glede potencialnega BDP v primerjavi s predhodnimi smernicami. Popravki pretekle ravni potencialnega BDP pomenijo manjšo pozitivno proizvodno vrzel v letu 2024, kar pomeni višji primarni strukturni saldo v navedenem letu. Poleg tega je rast potencialnega BDP v prilagoditvenem obdobju 2025–2031 v povprečju za 0,2 odstotne točke višja kot v predpostavkah Komisije iz pomladi 2024, vendar je za 0,2 odstotne točke nižja od jesenske napovedi Komisije 2024. To prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu z referenčno smerjo. Višja rast potencialnega BDP v prilagoditvenem obdobju je posledica posodobitve serije potencialnega BDP, ki jo je izvedla Španija na podlagi skupno dogovorjene metodologije EU. Španija je s to posodobitvijo v načrt vključila svoje kratkoročne makroekonomske projekcije, ki so nekoliko ugodnejše kot v predhodnih smernicah, vendar na splošno v skladu z jesensko napovedjo Evropske komisije 2024. Kratkoročne projekcije Španije vključujejo tudi popravek navzgor pretekle serije rasti realnega BDP po statističnem pregledu, ki ga je objavil Eurostat v svojem vmesnem pregledu, ter posodobitev Eurostatovih projekcij prebivalstva. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— Načrt se razlikuje od predhodnih smernic glede dveh vidikov v zvezi s predpostavko o rasti deflatorja BDP. Prvič, načrt na podlagi naraščajočih stroškov dela na enoto vključuje rast deflatorja BDP za leto 2025, ki je za 0,4 odstotne točke višja kot v predhodnih smernicah. To je za 0,3 odstotne točke višje od jesenske napovedi Evropske komisije 2024 in napovedi španskega neodvisnega fiskalnega sveta (AIReF) ([8]). Zato Komisija meni, da ta predpostavka za leto 2025 ni ustrezno utemeljena. Drugič, od leta 2026 rast deflatorja BDP konvergira hitreje in na nižji ravni (2,2 %), kot se zahteva v skupnem okviru analize vzdržnosti dolga (2,6 % v predhodnih smernicah in 2,4 % na podlagi posodobljenih pričakovanj trga iz septembra 2024). Zato se šteje, da je ta predpostavka bolj previdna in ustrezno utemeljena. Na splošno je povprečna rast deflatorja BDP v celotnem obdobju projekcije (2025–2041) v načrtu nižja kot v predpostavkah Komisije, in sicer 2,3 % v primerjavi z 2,4 %. Predpostavke o rasti deflatorja BDP prispevajo k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v načrtu kot v predpostavkah Komisije.

— V načrtu projekcije stroškov staranja prebivalstva, zlasti odhodkov za pokojnine, ostajajo v celoti skladne s skupnim okvirom analize vzdržnosti dolga, ki temelji na poročilu o staranju prebivalstva iz leta 2024. Vendar načrt odstopa od predpostavke nespremenjene fiskalne politike, ki se uporablja po prilagoditvenem obdobju. V skladu s skupnim okvirom analize vzdržnosti dolga se predpostavlja, da bodo projekcije prispevkov za socialno varnost kot delež BDP, vključno s tistimi, vplačanimi v pokojninski sistem, ostale konstantne v desetih letih po koncu prilagoditvenega obdobja, tj. od leta 2032 do leta 2041. Nasprotno pa načrt internalizira učinek izravnalnih ukrepov na strani prihodkov, uzakonjenih leta 2023 (skupaj s pokojninsko reformo), ki se bodo materializirali tudi po letu 2031. To vodi do skupnega povečanja prispevkov za socialno varnost za 1,8 odstotne točke BDP v teh desetih letih, kar izboljšuje dinamiko dolga. Zato ti ukrepi znižujejo prilagoditev, ki je potrebna, da se dolg usmeri na pot verjetnega zmanjševanja in omogoči višja povprečna rast očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot pa v skladu s predpostavkami Komisije. Ta predpostavka temelji na opisu zakonsko določenih ukrepov v pregledu pokojninskih projekcij za Španijo, ki je priložen poročilu o staranju prebivalstva za leto 2024 ([9]). Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

Preostale razlike v predpostavkah nimajo znatnega učinka na povprečno rast očiščenih odhodkov v primerjavi s predpostavkami Komisije.

([8]) https://www.airef.es/wp-content/uploads/2024/11/INFORME-PLAN-FISCAL-LINEAS-FUNDAMENTALES/AIReF_Informe-Lineas-Fundamentales-2025.pdf.

([9]) https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

Na splošno skupni učinek previdnejših predpostavk in razlik v predpostavkah, ki se štejejo za ustrezno utemeljene, prevlada nad razlikami v predpostavkah, ki se ne štejejo za ustrezno utemeljene. To pomeni, da je v skladu s členom 13, točka (b), Uredbe (EU) 2024/1263 razliko med potjo gibanja očiščenih odhodkov v načrtu in referenčno smerjo mogoče pojasniti z razlikami v predpostavkah, ki se na splošno lahko sprejmejo.

V celoti gledano vse razlike v predpostavkah skupaj vodijo do povprečne rasti očiščenih odhodkov v načrtu, ki je višja od referenčne smeri.

Komisija bo zgornjo oceno predpostavk iz načrta upoštevala pri prihodnjih ocenah skladnosti s potjo gibanja očiščenih odhodkov.

Fiskalna strategija načrta

(23) Načrt ne vključuje okvirne fiskalne strategije za izvajanje poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta, saj je ta pot gibanja določena le kot tehnična zgornja meja, za katero se Španija zavezuje, da je ne bo presegla. Natančna opredelitev relevantnih ukrepov politike z neposrednim proračunskim učinkom se potrdi ali prilagodi in količinsko opredeli v letnih proračunih.

Sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih bo temeljilo podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve

(24) V načrtu se Španija zavezuje sklopu reform in naložb, katerih cilj je izboljšati potencialno rast in fiskalno vzdržnost in na katerih bo temeljilo podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve s štirih na sedem let.

Sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, sestavljajo nekatere zaveze iz načrta Španije za okrevanje in odpornost, več zavez iz načrta za okrevanje in odpornost z dodatnimi specifikacijami ter nekatere nove reforme in naložbe. To vključuje naslednje ukrepe (glej tudi Prilogo II):

Reforme na področju digitalne preobrazbe: ukrepi so povezani s komponento 19 (naložbe v digitalno preobrazbo izobraževanja), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končne mejnike in cilje je treba doseči do četrtega četrtletja leta 2025. Vključuje zaveze, povezane s komponento 17 (reforma zakona o znanosti, tehnologiji in inovacijah), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končni mejniki in cilji so bili do predložitve že doseženi.

Reforme na področju zelenega prehoda: ukrepi so povezani s komponento 7 (reforma regulativnega okvira za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končni mejniki in cilji so bili do predložitve že doseženi.

Reforma na področju obdavčevanja: ukrepi so namenjeni povečanju javnofinančnih prihodkov in posodobitvi davčnega sistema ter vključujejo dodatne specifikacije, povezane s komponento 28 (prilagoditev davčnega sistema realnosti 21. stoletja), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, da bi se do četrtega četrtletja leta 2025 zagotovilo trajno povečevanje javnofinančnih prihodkov do četrtega četrtletja leta 2028, ocenjeno s poročili o spremljanju. Ključni ukrepi naj bi bili dokončani do četrtega četrtletja leta 2025 in četrtega četrtletja leta 2028.

Reforme na področju javnofinančnih odhodkov: ukrepi so dodatne specifikacije, povezane s komponento 29 (reforma za vzpostavitev stalnega postopka pregleda in ocenjevanja javnofinančnih odhodkov), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost. Ukrepi iz načrta krepijo nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočil z dodatno zavezo k sprejetju reform, ki izhajajo iz zaključenih in tekočih pregledov porabe, ter zmanjšanju letnih odhodkov do leta 2028, ocenjenih s poročili o spremljanju. Ključni ukrepi naj bi bili dokončani do četrtega četrtletja leta 2026, drugega četrtletja leta 2027 in prvega četrtletja leta 2028.

Reforme na področju človeškega kapitala: dodatne zaveze, namenjene spodbujanju dualnega poklicnega usposabljanja in olajšanju priznavanja poklicnih kvalifikacij in spretnosti (s posebnim poudarkom na univerzitetnem izobraževanju) prebivalstva, rojenega v tujini, da se povečata njihova produktivnost in prispevek h gospodarski rasti. Ustrezni ključni ukrepi naj bi bili dokončani do četrtega četrtletja leta 2025, četrtega četrtletja leta 2027 in četrtega četrtletja leta 2028.

Reforme na področju fizičnega kapitala in produktivnosti: ukrepi so povezani s komponento 13 (reforma za izboljšanje regulacije podjetij in poslovnega okolja), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končni mejniki in cilji so bili do predložitve že doseženi. Načrt vključuje dodatne zaveze za povečanje ponudbe cenovno dostopnih najemnih stanovanj ter oblikovanje skupnega okvira, ki odpravlja razlike v upravnih zahtevah med avtonomnimi skupnostmi in lokalnimi subjekti. Ustrezni ključni ukrepi naj bi bili dokončani do drugega četrtletja leta 2026 in četrtega četrtletja leta 2027.

Reforme na področju boja proti davčnim goljufijam: ukrepi so povezani s komponento 27 (reforma za sprejetje zakona o boju proti goljufijam), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končni mejniki so bili do predložitve že doseženi.

Reforme na področju javnofinančnih odhodkov za zdravstveno varstvo: dodatne zaveze, namenjene izboljšanju upravljanja nadomestil za začasno nezmožnost za delo, da bi se povečala učinkovitost javnofinančnih odhodkov. Ustrezni ključni ukrep naj bi bil zaključen do četrtega četrtletja 2025.

(25) V skladu s členom 14(3) Uredbe (EU) 2024/1263 je vsaka reforma in naložba, na kateri temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, pripravljena dovolj podrobno, predvidena na začetku obdobja, časovno omejena in preverljiva.

(26) Zaveze iz načrta za okrevanje in odpornost, na katerih temelji podaljšanje, vsebujejo pomembne reforme in naložbe, namenjene izboljšanju fiskalne vzdržnosti in povečanju potenciala rasti gospodarstva. Poleg tega se Španija zavezuje, da bo nadaljevala reformna prizadevanja v obdobju, ki ga zajema srednjeročni fiskalno-strukturni načrt, in ohranila ravni nacionalno financiranih naložb, realizirane v obdobju, ki ga zajema načrt za okrevanje in odpornost (glej tabelo 5 spodaj). Zaveza se bo spremljala skozi celotno fazo izvajanja načrta. V skladu s tem se pri podaljšanju prilagoditvenega obdobja lahko upoštevajo zaveze iz načrta za okrevanje in odpornost, kot je določeno v členu 36 (1), točka (d), Uredbe (EU) 2024/1263.

(27) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, naj bi se trajno izboljšal potencial rasti in odpornosti gospodarstva Španije, kot se zahteva v členu 14(2), točka (a), Uredbe (EU) 2024/1263.

Različne reforme in naložbe so bile v načrtu razvrščene v štiri glavne osi, od katerih vsaka vpliva na raven potencialnega BDP prek različnih kanalov:

1. Zeleni prehod: reforme in naložbe, namenjene zmanjšanju odvisnosti od uporabe fosilnih goriv ter s tem izboljšanju konkurenčnosti in privlačnosti španskega gospodarstva.

2. Digitalna preobrazba: ukrepi, namenjeni spodbujanju digitalizacije španskega gospodarstva in povečanju prodora novih tehnologij, povečanju produktivnosti in spodbujanju prehoda na gospodarstvo z višjo dodano vrednostjo.

3. Človeški kapital: ukrepi politike za povečanje količine in kakovosti ponudbe delovne sile v Španiji, vključno s tistimi, ki so povezani z ukrepi poklicnega usposabljanja, in poenostavitev sistema za priznavanje diplom.

4. Fizični kapital in produktivnost: cilj te osi je povečati osnovni kapital, nameščen v Španiji, in skupno faktorsko produktivnost. Vključuje ukrepe za zmanjšanje birokratskih ovir za podjetja in razširitev stanovanjskega fonda.

Po ocenah Španije naj bi se z reformami in naložbami iz srednjeročnega načrta, na katerih temelji podaljšanje, potencialna rast povečala za 3,3 odstotne točke v primerjavi z makroekonomskim osnovnim scenarijem, od tega 1,7 odstotne točke zaradi reform in naložb, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ter 1,6 odstotne točke iz dodatnih ukrepov, skupni učinek pa naj bi bil skoncentriran v leta po zaključku načrta za okrevanje gospodarstva (2,1 odstotne točke med letoma 2026 in 2031). Več teh reform in naložb je vključenih v Prilogo II.

Španija ocenjuje učinek na rast in odpornost z umerjenimi dinamičnimi stohastičnimi modeli splošnega ravnovesja. Pri teh modelih se za umerjanje učinka ukrepov politike uporabljajo številne predpostavke. Te med drugim vključujejo: spremembo trajanja pogodb, zmanjšanje stroškov zaposlovanja in odpuščanja, spremembo strukture spretnosti delovne sile, zmanjšanje poslovnih ovir ter izboljšanje povpraševanja po obnovljivih virih energije in fosilnih gorivih ter njihove ponudbe. Razumno in verodostojno je pričakovati, da bi imele te reforme in naložbe precejšen učinek na rast in odpornost. Vendar je treba opozoriti, da je osnovna kalibracija dovzetna za tveganja in negotovost. To se navezuje predvsem na predvideni obseg in časovni okvir učinka ukrepov.

(28) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, naj bi se podpirala fiskalna vzdržnost, kot se zahteva v členu 14(2), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1263.

Lahko se upoštevajo dodatni premisleki o učinku reform, na katerih temelji podaljšanje. V zvezi s tem so v načrtu navedeni ukrepi za znatno izboljšanje primarnega strukturnega salda do leta 2031, kar odraža neposredni učinek nekaterih proračunskih ukrepov. V Prilogi II so navedeni proračunski ukrepi, ki podpirajo podaljšanje in naj bi na

splošno prispevali 0,6 odstotne točke BDP. Davčni ukrepi naj bi povečali prihodke za 0,5 odstotne točke BDP. Poleg tega se pričakuje, da bodo prihodnji pregledi porabe izboljšali postopke pregleda in izvedli ukrepe za znižanje ravni in izboljšanje učinkovitosti javnofinančnih odhodkov s pozitivnim učinkom na fiskalno vzdržnost, pri čemer se bodo odhodki v prilagoditvenem obdobju zmanjšali za 0,1 odstotne točke BDP. Priloga II vključuje tudi druge proračunske ukrepe, kot so boj proti davčnim goljufijam, elektronski računi in ukrepi za začasno nezmožnost. V načrtu je prikazan posreden proračunski učinek zaradi večje gospodarske aktivnosti v zvezi z drugimi ukrepi v okviru preostalih štirih stebrov politike, kar pomeni skupne prihranke v višini 1,4 odstotne točke BDP do leta 2031, kot sledi: (i) človeški kapital (0,4 odstotne točke BDP), (ii) fizični kapital in produktivnost (0,3 odstotne točke BDP), (iii) zeleni prehod (0,4 odstotne točke BDP) ter (iv) digitalna preobrazba (0,3 odstotne točke BDP). Več teh reform in naložb je vključenih tudi v Prilogo II.

(29) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, se obravnavajo skupne prednostne naloge EU, kot se zahteva v členu 14(2), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263. Načrt vključuje zlasti reforme in naložbe, namenjene zmanjšanju odvisnosti od uporabe fosilnih goriv ter prispevanju k pravičnemu zelenemu prehodu in zagotavljanju energetske varnosti z regulativnim okvirom za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov. Pričakuje se, da bodo naložbe, namenjene digitalni preobrazbi izobraževanja, prispevale k pravičnemu digitalnemu prehodu s spodbujanjem digitalizacije španskega gospodarstva in prodora novih tehnologij. Poleg tega naložbe, namenjene izboljšanju kakovosti ponudbe delovne sile v Španiji in povečanju ponudbe socialnih najemnih stanovanj, prispevajo k socialni in ekonomski odpornosti, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, saj zagotavljajo pravičnejše in bolj vključujoče okrevanje. Gospodarska odpornost je dodatno okrepljena s sklopom neposrednih proračunskih ukrepov.

(30) Sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, obravnava relevantna ([10]) specifična priporočila za državo, izdana v okviru evropskega semestra, kot zahteva člen 14(2), točka (d), Uredbe (EU) 2024/1263, njihov cilj pa je izboljšati kakovost, učinkovitost in pravičnost javnofinančnih odhodkov, zlasti z uvedbo pregledov javnofinančnih odhodkov in racionalizacije odhodkov ter davčnih ukrepov, namenjenih izboljšanju učinkovitosti, zadostnosti in pravičnejšemu davčnemu sistemu (glej tudi zgoraj). Sprejetje reform, namenjenih okrepitvi in izboljšanju regulacije in poslovnega okolja v Španiji, s posebnim poudarkom na MSP, obravnava specifična priporočila za državo za leti 2019 in 2020 o inovacijah in izboljšanju regulacije gospodarske aktivnosti. Te reforme prispevajo tudi k specifičnemu priporočilu za državo za leto 2020 za izboljšanje upravnega sodelovanja, ki je dodatno podprto z ukrepi za poenostavitev sistema za priznavanje diplom. Specifična priporočila za državo za leta 2019, 2020, 2022 in 2023, ki so bila osredotočena na energetsko učinkovitost, uvajanje energije iz obnovljivih virov in zmanjšanje splošne odvisnosti od fosilnih goriv, se obravnavajo z vzpostavitvijo regulativnega okvira za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov. Ukrepi, namenjeni izboljšanju upravljanja nadomestil za začasno nezmožnost za delo, prispevajo k zahtevam specifičnih priporočil za državo iz let 2020 in 2021 za izboljšanje odpornosti in vzdržnosti zdravstvenega sistema. Specifična priporočila za državo za leta 2019, 2020 in 2023 za razvoj spretnosti se podpirajo z reformami in naložbami, katerih cilj je povečanje kakovosti ponudbe delovne sile v Španiji, vključno s tistimi, ki so povezane z ukrepi poklicnega usposabljanja, in poenostavitev sistema za priznavanje diplom. Ukrepi, namenjeni spodbujanju cenovno dostopnih stanovanj s prenosom zemljišč na vlagatelje, prispevajo k specifičnim priporočilom za državo za leta 2019, 2022 in 2023 za zagotavljanje podpore družinam ter povečanje razpoložljivosti energetsko učinkovitih socialnih in cenovno dostopnih stanovanj.

(31) Načrt zagotavlja ohranitev načrtovane skupne ravni nacionalno financiranih javnih naložb, v povprečju realizirane v obdobju, ki ga zajema načrt za okrevanje in odpornost, kot se zahteva v členu 14(4) Uredbe (EU) 2024/1263.

Tabela 5: Nacionalno financirane javne naložbe v načrtu (% BDP)

Povprečna raven v obdobju, ki ga zajema načrt za okrevanje in odpornost (2021–2026)	2025	2026	2027	2028	Povprečje v času trajanja načrta
2,4	2,5	2,6	2,6	2,7	2,6

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Španije in izračuni Komisije.

([10]) Specifična priporočila za državo, za katera se šteje, da so „relevantna“, so priporočila: (i) ki jih je Svet sprejel od leta 2019 naprej, (ii) ki jih država članica še ni v celoti izvedla ali še ni dosegla znatnega napredka pri njihovi obravnavi in niso zastarela (označena kot „neocenjena/nič za dodati“), kot je bilo ocenjeno v zadnjem postopku nadzora v okviru evropskega semestra (na voljo v CeSaR (europa.eu)), (iii) ki niso povezana z izključno fiskalnimi vprašanji, relevantnimi za Pakt za stabilnost in rast, in (iv) ki se ne nanašajo na isti izziv, a na preoblikovan način.

(32) Ne nazadnje, sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih temelji podaljšanje, se lahko šteje za skladnega z zavezami iz načrta za okrevanje in odpornost ter partnerskim sporazumom, dogovorjenim v okviru večletnega finančnega okvira, kot se zahteva v členu 14(4) Uredbe (EU) 2024/1263. Dodatne specifikacije za davčno reformo in preglede porabe izhajajo neposredno iz zavez, sprejetih v okviru načrta za okrevanje in odpornost, več preostalih ukrepov je nespremenjenih zavez iz načrta za okrevanje in odpornost.

(33) Če povzamemo: ocenjuje se, da sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, v celoti gledano izpolnjuje merila iz člena 14 Uredbe (EU) 2024/1263. Zato se lahko prilagoditveno obdobje podaljša s štirih na sedem let, kot je predlagano v načrtu.

Namere v zvezi z drugimi reformami in naložbami v načrtu v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter za obravnavanje skupnih prednostnih nalog Unije

(34) Poleg sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, so v načrtu opisane namere politike v zvezi z drugimi reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo, in za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU. Načrt zajema 44 reform in naložb.

(35) Kar zadeva skupno prednostno nalogo glede pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, vključno s podnebnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119, načrt vključuje reformo (vključeno v načrt za okrevanje in odpornost) za uvedbo nacionalnega načrta na področju digitalnih kompetenc ter naložbe, namenjene izboljšanju digitalnih spretnosti prebivalstva. Načrt vključuje reforme in naložbe, namenjene zmanjšanju odvisnosti od uporabe fosilnih goriv ter prispevanju k pravičnemu zelenemu prehodu in zagotavljanju energetske varnosti, in sicer s posodobljenim nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom z ukrepi, povezanimi s shranjevanjem energije, uvajanjem obnovljivih virov energije, spodbujanjem lastne porabe in energetsko učinkovitostjo. Ukrepi naj bi obravnavali specifična priporočila za državo za leta 2019, 2020 in 2021 v zvezi z zelenim prehodom, digitalno preobrazbo, socialno in teritorialno kohezijo, pametno, trajnostno in vključujočo rastjo ter politikami za naslednjo generacijo.

(36) Kar zadeva skupno prednostno nalogo glede socialne in gospodarske odpornosti, ki vključuje evropski steber socialnih pravic, načrt vključuje reforme, kot so posodobitev aktivnih politik trga dela, da bi okrepili španski trg dela, ki obravnava znatne strukturne izzive, vključno z visokimi stopnjami strukturne brezposelnosti in brezposelnosti mladih, pretirano uporabo pogodb o zaposlitvi za določen čas, nizkimi stopnjami delovne aktivnosti ter ekonomskimi in socialnimi neenakostmi. Ukrepi so odziv na specifična priporočila za državo za leti 2019 in 2020 v zvezi z delovanjem trga dela, vključno z okvirom za pogodbe o zaposlitvi, neprijavljenim delom, aktivnimi politikami trga dela, spodbudami za delo in udeležbo na trgu dela.

(37) Kar zadeva skupno prednostno nalogo glede energetske varnosti, načrt vključuje reformo za spodbujanje razvoja rešitev za shranjevanje energije. Poleg tega načrt vključuje ukrepe za uvedbo shranjevanja energije z uvedbo podpornih in naložbenih pobud za razvoj obsežnega shranjevanja in spodbujanje shranjevanja za števcem ter integrirano na sektorski ravni. Ukrepi naj bi obravnavali specifična priporočila za državo za leta 2019, 2020, 2022 in 2023 v zvezi z zmanjšanjem odvisnosti od fosilnih goriv s pospešitvijo uvajanja energije iz obnovljivih virov s poudarkom na naložbah v zeleni in digitalni prehod.

(38) Kar zadeva skupno prednostno nalogo obrambnih zmogljivosti, načrt ne vključuje drugih reform in naložb.

(39) Načrt zagotavlja informacije o skladnosti in po potrebi dopolnjevanju z načrtom za okrevanje in odpornost Španije. V načrtu je na kratko navedeno, da reforme in naložbe, vključene v načrt, obravnavajo glavne izzive, opredeljene v okviru evropskega semestra, in obravnavajo skupne prednostne naloge Unije ter dopolnjujejo ukrepe, sprejete v načrtu za okrevanje in odpornost.

(40) Načrt vsebuje pregled potreb Španije po javnih naložbah, povezanih s skupnimi prednostnimi nalogami EU. V zvezi s pravičnim zelenim in digitalnim prehodom je v načrtu poudarjena potreba po naložbah v energetsko učinkovitost, uvajanje energije iz obnovljivih virov, elektrifikacijo, shranjevanje energije, krožno gospodarstvo in odpornost v vseh gospodarskih sektorjih ter v napredne tehnologije, kot sta umetna inteligenca in podatkovna analitika, ter izboljšanje digitalne povezljivosti po vsej državi. V zvezi s socialno in gospodarsko odpornostjo načrt poudarja potrebo po naložbah v vključujočo in trajnostno rast s posodobitvijo izobraževanja, povečanjem zaposljivosti, krepitvijo sistemov socialne zaščite, podpiranjem MSP z viri in financiranjem ter krepitvijo konkurenčnosti na nacionalni ravni in ravni EU. V zvezi z energetsko varnostjo je v načrtu poudarjena potreba po zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv z naložbami, namenjenimi razvoju energetske infrastrukture in izboljšanju učinkovitosti v vseh sektorjih. V zvezi s krepitvijo obrambnih zmogljivosti je v načrtu poudarjena skladnost Španije z zavezami Nata.

Zaključek ocene Komisije

(41) Na splošno Komisija meni, da načrt Španije izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

SPLOŠNI ZAKLJUČEK SVETA

(42) Svet pozdravlja srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Španije in meni, da bi njegovo dosledno izvajanje prispevalo k zagotavljanju zdravih javnih financ in podpiranju vzdržnosti javnega dolga ter k trajnostni in vključujoči rasti.

(43) Svet je seznanjen z oceno načrta, ki jo je pripravila Komisija. Vendar slednjo poziva, naj svojo oceno prihodnjih načrtov predstavi v dokumentu, ki bo ločen od njenih priporočil za priporočila Sveta.

(44) Svet je seznanjen z oceno Komisije v zvezi s potjo gibanja očiščenih odhodkov in glavnimi makroekonomskimi predpostavkami v načrtu, tudi kar zadeva predhodne smernice Komisije, ter posledicami poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta za javnofinančni primanjkljaj in javni dolg. Obenem je seznanjen z oceno Komisije, da so makroekonomske in fiskalne predpostavke, ki se mestoma sicer razlikujejo od predpostavk Komisije, tudi zaradi upoštevanja posodobljenih makroekonomskih in fiskalnih podatkov, na splošno ustrezno utemeljene in podprte s trdnimi ekonomskimi argumenti. Seznanjen je tudi s splošno fiskalno strategijo načrta in tveganji za obete, ki bi lahko vplivala na uresničitev tako makroekonomskega scenarija in temeljnih predpostavk kot tudi poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta. Svet zlasti ugotavlja, da makroekonomska napoved, na kateri temelji načrt za leti 2025 in 2026, ustreza uradnim projekcijam in da je te potrdil španski neodvisni fiskalni svet (AIReF), ter da je po oceni Komisije povprečna rast deflatorja BDP v celotnem obdobju projekcije (2025–2041) v načrtu na splošno nekoliko nižja kot v predpostavkah Komisije. Pozdravlja dejstvo, da so o načrtu potekale razprave s parlamentom. Hkrati ugotavlja, da so lahko zaradi geopolitičnih tveganj odhodki za obrambo pod pritiskom.

(45) Svet pričakuje, da bo Španija pripravljena po potrebi prilagoditi svojo fiskalno strategijo, da bi zagotovila uresničitev svoje poti gibanja očiščenih odhodkov. Odločen je pozorno spremljati ekonomska in fiskalna gibanja, vključno s tistimi, na katerih temelji scenarij iz načrta.

(46) Svet meni, da so potrebne nadaljnje razprave, da bi še pred naslednjim krogom fiskalnega nadzora dosegli skupni dogovor glede posledic skupnih stopenj rasti očiščenih odhodkov za letni nadzor.

(47) Svet potrjuje sklop reformnih in naložbenih zavez, ki jih je Španija predstavila v svojem srednjeročnem načrtu, na katerem temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, ter pozdravlja prizadevanja za količinsko opredelitev učinka na rast in fiskalno vzdržnost. Strinja se s Komisijo, da sklop reformnih in naložbenih zavez, ki jih je predstavila Španija, upravičuje podaljšanje prilagoditvenega obdobja s štirih na sedem let. Seznanjen je z oceno Komisije, ki kaže, da sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, v celoti izpolnjuje merila iz člena 14, tudi ob upoštevanju prehodne določbe člena 36(1d) Uredbe (EU) 2024/1263. Seznanjen je tudi z njeno oceno, ki kaže, da naj bi reformne in naložbene zaveze trajnostno izboljšale potencial rasti in odpornost gospodarstva ter podprle fiskalno vzdržnost. Španiji priporoča, naj v celoti izvede sklop reformnih in naložbenih zavez, da bi ohranila podaljšanje prilagoditvenega obdobja.

(48) Svet je seznanjen z opisom potreb in namer, ki ga je v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, pripravila Komisija, ter z njeno oceno sklopa reformnih in naložbenih zavez, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, in poudarja, kako pomembno je zagotoviti izvajanje teh reform in naložb. Na podlagi poročil, ki jih bo predložila Komisija, bo ocenil te reforme in naložbe ter spremljal njihovo izvajanje v okviru evropskega semestra.

(49) Svet z zanimanjem pričakuje letna poročila Španije o napredku, ki bodo vsebovala zlasti informacije o napredku pri izvajanju poti gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet, ter o izvajanju širših reform in naložb v okviru evropskega semestra, pa tudi o izvajanju sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja.

(50) Svet bi moral v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1263 Španiji priporočiti pot gibanja očiščenih odhodkov, kot je določena v načrtu, ter potrditi sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja na sedem let –

PRIPOROČA, da Španija:

1. zagotovi, da rast očiščenih odhodkov ne preseže najvišjih vrednosti, določenih v Prilogi I k temu priporočilu;

2. do navedenih rokov izvede sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve na sedem let, kot je določeno v Prilogi II k temu priporočilu.

V Bruslju, 21. januarja 2025

Za Svet

predsednik

A. DOMAŃSKI

PRILOGA I

Najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov (letne in skupne stopnje rasti, nominalno)

Španija

Leto		2025	2026	2027	2028
Stopnje rasti (v %)	letne	3,7	3,5	3,2	3,0
	skupne (*)	9,2	13,0	16,6	20,1

(*) Skupne stopnje rasti se izračunajo glede na izhodiščno leto 2023. Skupne stopnje rasti se uporabljajo pri letnem naknadnem spremljanju skladnosti v kontrolnem računu.

PRILOGA II

Sklop reform in naložb, na katerem temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja na sedem let

Španija

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Davčna reforma (ukrep iz načrta za okrevanje in odpornost – C28.R3.388 in dodatek k ukrepu iz načrta za okrevanje in odpornost)	Začetek veljavnosti davčnih reform, katerih cilj je povečanje javnofinančnih prihodkov in posodobitev davčnega sistema.	Ukrep 1: Do tretjega četrtletja 2023 izpolnitev mejnika 388 iz španskega načrta za okrevanje in odpornost, s čimer se prihodki vlade trajno povečajo za 0,3 % BDP. Ukrep 2: Do četrtega četrtletja 2025 zagotovitev dodatnega trajnega povečanja prihodkov v višini 0,1 % BDP do četrtega četrtletja 2028, skupno 0,4 % BDP do četrtega četrtletja 2028. Ukrep 3: Do četrtega četrtletja 2028 predložitev poročila, iz katerega je razvidno trajno povečanje prihodkov med letoma 2024 in 2028.	Ukrep 1: Zadovoljivo izpolnjevanje mejnikov C28.R3.M388 iz španskega načrta za okrevanje in odpornost. Prihodki, ki izhajajo iz nespremenjene strukture dohodnine med letoma 2020 in 2028, se ne upoštevajo pri oceni skladnosti. Ukrep 2: Letno poročilo o spremljanju fiskalnega učinka ukrepov na strani prihodkov, ki ga pripravi ministrstvo za finance. Pri oceni skladnosti s ciljem 0,4 % BDP lahko vsako povečanje prihodkov, ki izhaja iz nespremenjene strukture dohodnine med letoma 2025 in 2028, znaša do 0,1 % BDP. Prihodki, ki izhajajo iz nespremenjene strukture dohodnine med letoma 2020 in 2024, se ne upoštevajo pri oceni skladnosti. Ukrep 3: Predložitev poročila, iz katerega je razvidno trajno povečanje prihodkov v višini 0,4 % BDP v skladu z ukrepom 2.
Reforma davčnih ugodnosti (Dodatek k ukrepu načrta za okrevanje in odpornost C28.R2.M386)	Začetek veljavnosti davčnih reform, katerih cilj je povečanje javnofinančnih prihodkov in posodobitev davčnega sistema.	Do četrtega četrtletja 2025 uresničitev mejnika 386, s čimer se prihodki vlade trajno povečajo za vsaj 0,1 % BDP.	Zadovoljivo izpolnjevanje mejnika C28.R2.M386 iz španskega načrta za okrevanje in odpornost.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Pregledi porabe (Dodatek k ukrepu načrta za okrevanje in odpornost C29.R1)	Izboljšanje ocenjevanja javnofinančnih odhodkov	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2021 odobritev novega cikla pregledov porabe (2022–2026), ki se bo naročil pri AIReF, s strani Sveta ministrov. Ukrep 2: Do četrtega četrtletja 2026 sprejetje novega cikla, ki predvideva posredovanje za vsako področje porabe v časovnem okviru načrta, s strani ministrstva za finance. Ukrep 3: Do drugega četrtletja 2027 sprejetje reform, ki izhajajo iz zaključenih in tekočih pregledov porabe, ter trajno zmanjšanje letnih odhodkov za vsaj 0,1 % BDP do leta 2028, kar prispeva k vzdržnosti javnih financ. Ukrep 4: Do prvega četrtletja 2028 bo objava letnega poročila ministrstva za finance o spremljanju izvajanja pregledov javnofinančnih odhodkov vključevala oceno dejanskih letnih prihrankov odhodkov od leta 2025, ki nastanejo zaradi izvajanja ukrepov, sprejetih po pregledih porabe. Prikaže, da so do leta 2028 doseženi trajni letni prihranki v višini vsaj 0,1 % BDP ob predpostavki nespremenjenih politik.	Ukrep 1: Določba sporazuma Sveta ministrov o začetku njegove veljavnosti. Ukrep 2: Načrt vrednotenja, ki ga je pripravilo ministrstvo za finance. Sedanji (2022–2026) in novi cikli pregledov porabe bi zajemali področje porabe v višini do 10 % porabe, dodeljene politikam v neposredni pristojnosti centralne uprave. Ukrep 3: Začetek veljavnosti relevantnih ukrepov ter izvod njihove ocene učinka, ki utemeljuje pričakovane stalne letne in skupne prihranke, ki jih je treba doseči v zadevnih proračunskih vrsticah do leta 2031 v primerjavi s projekcijami odhodkov ob predpostavki nespremenjenih politik v istih proračunskih vrsticah. Ukrep 4: Objava letnega poročila o spremljanju, ki ga pripravi Ministrstvo za finance. V poročilu se prikaže tudi sprejetje vsaj enega ukrepa na področje porabe za vzdržnost javnih financ.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Začetek veljavnosti zakona proti **davčnim utajam in goljufijam** (obstoječi ukrep iz načrta za okrevanje in odpornost – C27.R1.M376)	Cilj te reforme je posodobiti španski davčni sistem, da se zagotovi davčna pravičnost in poveča učinkovitost pobiranja davkov.	Do drugega četrtletja 2022 začetek veljavnosti zakona proti davčnim utajam in goljufijam (*Ley de medidas de prevención y lucha contra el fraude fiscal*), ki: — poveča obseg transakcij, pri katerih so e-plačila obvezna (podjetja in strokovnjaki), in določi zakonske pragove za gotovinska plačila; — posodablja seznam davčnih oaz v skladu z merili preglednosti, neobdavčenosti in škodljivih davčnih režimov; — uvaja spremembe pravil za uvrstitev oseb na seznam oseb z zaostanki pri plačilu davka; — uvaja prepoved „programske opreme za dvojno uporabo“; — uvaja referenčno vrednost za davčno osnovo pri obdavčitvi premoženja.	Zadovoljiva izpolnitev relevantnega mejnika 376 (C27.R1) iz načrta za okrevanje in odpornost.
Boljša regulacija in poslovno okolje (obstoječi ukrep iz načrta za okrevanje in odpornost – C13.R1. M190, M191)	Cilj reforme je izboljšati okvir, v katerem poteka gospodarska aktivnost, z zagotavljanjem boljše regulacije in poslovnega okolja, ki omogoča ustanavljanje in rast podjetij ter po potrebi njihovo prestrukturiranje.	Ukrep 1: Do drugega četrtletja 2022 začetek veljavnosti reforme zakona o insolventnosti. Ukrep 2: Do četrtega četrtletja 2022 začetek veljavnosti novega zakona o ustanavljanju in rasti podjetij za poenostavitev postopkov za ustanovitev podjetja in spodbujanje raznolikih virov financiranja za rast podjetij.	Zadovoljiva uresničitev relevantnih mejnikov 190 in 191 (C13.R1) iz načrta za okrevanje in odpornost.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Regulativni okvir za **spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov** (obstoječi ukrep iz načrta za okrevanje in odpornost – C7.R1. M102, M103, M104, M105, T106, T107)	Cilj tega ukrepa je okrepiti regulativni okvir za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov, da bi povečali varnost in spodbudili zasebne naložbe v energijo iz obnovljivih virov, odpravili ovire za uvajanje obnovljivih virov energije ter izboljšali njihovo vključevanje v okolje, električni sistem in v različne sektorje.	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2020 — začetek veljavnosti kraljevega zakonskega odloka št. 23/2020 (energetski ukrepi) — začetek veljavnosti kraljevega odloka št. 960/2020 (gospodarska ureditev za energijo iz obnovljivih virov) — začetek veljavnosti kraljevega odloka št. 1183/2020 (priključitev obnovljivih virov energije na električno omrežje) Ukrep 2: Do drugega četrtletja 2021 začetek veljavnosti zakona o podnebnih spremembah in energetskem prehodu. Ukrep 3: Do četrtega četrtletja 2023 — dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (vsaj 6 000 MW) skupna dodatna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov, nameščena v Španiji (vsaj 6 000 MW).	Zadovoljivo izpolnjevanje zadevnih mejnikov načrta za okrevanje in odpornost 102, 103, 104, 105 ter ciljev 106 in 107 (C7.R1).
Digitalna preobrazba izobraževanja (obstoječi ukrep iz načrta za okrevanje in odpornost – C19.I2. M289, M290, T291)	Izboljšanje dostopa do digitalnega učenja z zagotavljanjem prenosnih naprav učencem iz ranljivih skupin v šolah. Opremiti učilnice za interaktivne digitalne sisteme (IDS), da se omogoči učenje na daljavo in kombinirano učenje, podpreti pripravo ali revizijo digitalne strategije in digitalnega usposabljanja učiteljev	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2021 odobritev programa za opremljanje javnih in javno subvencioniranih šol z digitalnimi orodji. Ukrep 2: Do četrtega četrtletja 2025 — zaključek ukrepov za digitalno preobrazbo izobraževanja, vključno s pripravo ali revizijo digitalnih strategij v vsaj 22 000 šolah in digitalnega usposabljanja 70 000 učiteljev. Zagotavljanje povezanih digitalnih naprav v javnih in javno subvencioniranih šolah za premostitev „digitalnega razkoraka“ in opremljanje najmanj 240 000 učilnic.	Zadovoljiva izpolnitev relevantnih mejnikov 289, 290 in cilja 291 (C19.I2) iz načrta za okrevanje in odpornost.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Dualno poklicno usposabljanje (nov ukrep)	Spodbujanje usposabljanja v podjetju za dijake v poklicnem usposabljanju	Ukrep 1: Do 4. četrtletja 2027 dokončati kampanjo ozaveščanja, ki bo zajela vsaj 60 % vseh dijakov, ki nameravajo začeti poklicno usposabljanje ali so v zadnjih šestih mesecih začeli z nedualnim poklicnim usposabljanjem; ter krepitev zmogljivosti za zagotavljanje poklicnega usposabljanja v vseh podjetjih, ki bi jih zanimalo zagotavljanje dualnega poklicnega usposabljanja. Ukrep 2: Do četrtega četrtletja 2028 predložiti poročilo o spremljanju, iz katerega je razvidno, da je bilo v prvi polovici leta 2028 vsaj 80 % vseh dijakov v poklicnem usposabljanju vpisanih v dualno poklicno usposabljanje;	Ukrep 1: Pripraviti poročilo o obsegu in dosegu kampanje ozaveščanja in dejavnosti krepitve zmogljivosti. Ukrep 2: Kopija poročila o spremljanju.
Uporaba sheme 20 (nov ukrep)	Oblikovanje novega skupnega okvira, ki odpravlja razlike med upravnimi zahtevami med avtonomnimi skupnostmi in lokalnimi subjekti ter hkrati zmanjšuje postopke za podporo poslovni dejavnosti.	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2025 odobritev sektorske ocene učinka na (več)sektorskih konferencah (v sodelovanju z avtonomnimi skupnostmi in mestnimi sveti), v kateri so opredeljena prednostna področja, ki jih je treba standardizirati, in poenostavitev postopkov v regijah in lokalnih organih. Ukrep 2: Do drugega četrtletja 2026 objava strateškega načrta za sektorske konference, odobrenega na (več)sektorskih konferencah, v katerem so določeni letni ukrepi, odgovorni akterji in kazalniki spremljanja, ki naj bi se v celoti izvedli do leta 2027. Ukrep 3: Do četrtega četrtletja 2027 objava poročila, v katerem se spremlja izvajanje strateškega načrta in se predlagajo popravljalni ukrepi v primeru odstopanj. V poročilu bi bilo treba oceniti tudi učinek ukrepov, ki so bili že izvedeni v prejšnjih letih.	Ukrep 1: Povezava na objavo sektorske ocene učinka, odobrene na (več)sektorskih konferencah. Ukrep 2: Povezava na objavo strateškega načrta, odobrenega na (več)sektorskih konferencah. Ukrep 3: Povezava na objavo poročila.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Elektronski račun (nov ukrep)	Razvoj obveznega sistema izdajanja elektronskih računov med podjetji. Vzpostavitev varnejšega in učinkovitejšega sistema izdajanja elektronskih računov med podjetji, da bi se skrajšalo povprečno plačilno obdobje in zmanjšalo število davčnih goljufij.	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2026 začetek veljavnosti kraljevega odloka, ki določa tehnične in informacijske zahteve sistema. Ukrep 2: Do prvega četrtletja 2027 vzpostavitev platforme za elektronske račune, ki jo upravlja davčna agencija in bo zagotavljala osnovne brezplačne storitve za vsa podjetja in strokovnjake, ki jo želijo uporabljati.	Ukrep 1: Začetek veljavnosti kraljevega odloka. Ukrep 2: Izvod *acta de recepción*, ki se nanaša na platformo za elektronske račune.
Ukrepi za izboljšanje **upravljanja začasne nezmožnosti za delo** (nov ukrep)	Izboljšati upravljanje nadomestil za začasno nezmožnost za delo za skupne nepredvidene dogodke, da se zmanjšajo njihovi odhodki za vse javne uprave	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2025 podpis in začetek veljavnosti partnerskih sporazumov med ministrstvi za zdravje avtonomnih skupnosti, vzajemnimi družbami in skladi za socialno varnost.	Ukrep 1: Podpis in začetek veljavnosti sporazumov o partnerstvu.
Poenostavitev sistema za **priznavanje diplom** (nov ukrep)	Olajšanje priznavanja poklicnih kvalifikacij in spretnosti (s posebnim poudarkom na univerzitetnem izobraževanju) prebivalstva, rojenega v tujini, da se povečata njihova produktivnost in prispevek h gospodarski rasti.	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2025 začetek veljavnosti zakonodaje, v kateri so podrobno opisani poenostavljeni postopki za priznavanje kvalifikacij prebivalstva, rojenega v tujini. Ukrep 2 (do četrtega četrtletja 2028): spremljanje za oceno izvajanja reforme. Poročilo bi moralo vključevati ključne kazalnike, kot sta skupno število prošenj, obdelanih v poenostavljenem sistemu, in povprečni čas obravnave zahtevkov za priznanje.	Ukrep 1: Začetek veljavnosti zakonodaje, ki olajšuje priznanje poklicnih kvalifikacij prebivalstva, rojenega v tujini. Ukrep 2: Objava poročila o oceni
Reforma **sistema delovnih vizumov in vizumov za iskanje zaposlitve** (nov ukrep)	Olajšati zakonit vstop migrantom, ki že delajo, in migrantom, ki iščejo delo, da bi se izboljšala produktivnost migrantske delovne sile	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2024 začetek veljavnosti kraljevega odloka, ki ureja delovne vizume in vizume za iskanje zaposlitev za migrante.	Ukrep 1: Začetek veljavnosti kraljevega odloka, ki ureja delovne vizume in vizume za iskanje zaposlitev za migrante.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Projekt Dunaj (nov ukrep)	Povečanje ponudbe cenovno dostopnih stanovanj	Ukrep 1: Do četrtega četrtletja 2025 objava razpisov za zagotovitev javnih zemljišč zasebnim nosilcem projektov za gradnjo cenovno dostopnih stanovanjskih enot. Ukrep 2: Do drugega četrtletja 2026 spremljanje za oceno izvajanja reforme. V poročilu bi moral biti opisan razvoj in učinek projekta ter bi moralo vključevati ključne kazalnike, kot so načrtovane hiše, ki jih je treba zgraditi, in skupne enote javnih zemljišč, prenesene na zasebne nosilce projektov.	Ukrep 1: Povezava na javni razpis. Ukrep 2: Objava poročila o oceni.
Začetek veljavnosti spremembe zakona 14/2011 o znanosti, tehnologiji in inovacijah (obstoječi ukrep iz načrta za okrevanje in odpornost – C17.R1.254)	Okrepiti regulativni okvir za sektor znanosti, tehnologije in inovacij, da bi izboljšali upravljanje in usklajevanje sektorja, ustvarili privlačno poklicno pot v znanosti in izboljšali prenos znanja z raziskav na uporabne proizvode/storitve za družbo.	Ukrep 1: Do drugega četrtletja 2022 začetek veljavnosti spremembe zakona o znanosti, tehnologiji in inovacijah, ki izboljšuje usklajevanje med različnimi ravnmi vodenja politik na področju znanosti, raziskav in inovacij, izboljšuje upravljanje in usklajevanje španskega sistema znanosti, tehnologije in inovacij, uvaja novo znanstveno poklicno pot in izboljšuje prenos znanja.	Ukrep 1: Zadovoljiva izpolnitev relevantnega mejnika 254 (C17.R1) iz načrta za okrevanje in odpornost.

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj